

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ארץ ישראל - ארה"ב - לונדון

פרשת בחקתי
י"ז אייר תשע"א
גליון תקי"ז

זמני כניסת ויציאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	
בני ברק	8:16	7:12	8:48
ירושלים	8:14	6:57	8:50
באר אפרק	9:12	7:15	9:24

יום ל"ג בעומר תשס"ט - ארה"ב
והנה עכשיו זהו המושך של סעודת הילולת שהתחלנו אותה אתמול סעודת הילולת דיו"ט הקדוש ל"ג בעומר, ולכן נמשך א"ה כאן כמה שדיברנו אמש שכמו שתמיד אמרנו שמרונן מוגין על כל העולם וזה מועיל לכל העולם ולכל מקום שבעולם אבל כש"כ שבמרונן עצמו נפעל כל הטוב ביותר שאת יותר עז ששם הוא שורש העניין ולכן מי ששכל בקדקדו נסע למירון עצמה וגם כאן ותן, וי"ה שכולנו נפעל אלעם גוט, בזכות הנה"א רשב"י.

שיחת קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

יו"ט קודש יום ל"ג בעומר תשס"ט - ארה"ב

והנה זה מספרים את המסופר שההילוגע צאנזער רב הדברי חיים מצאנז יו"ע גילה את סודות ל"ג בעומר להרה"ק רבי משה מרנווארדוב, ולכן מובא עליו שהוא הרה"ק מרנווארדוב שגם היה בנו של הרה"ק ר' אלעזר מדיקוב אצלו ל"ג בעומר היה מהימים הגבוהים ומרוממים ביותר, וכמוסופר עליו אז הער האט געקאכט ווי א פאקל [בער כלפידי אש], בכל הו"ט קודש ל"ג בעומר ואמר שיום זה הוא מהימים הגדולים והקדושים ביותר אצלו, ולכן ביום זה כשראה שהשמש שוקעת היה רגיל ונהג לומר שמי יתן שהשמש לא תשקע עוד לעולם שלא יפסק זה הו"ט קודש, ובכלל היה מתפלל אז הרה"ק הנ"ל ביום זה את כל התפילות כש"ץ לפני התורה והיה הון ביום ההילולת כמו ביא"צ של אב, ואמר מי יתן והיה שהי יכול ליסוע ולבוא למירון לציון המצויציון דרשב"י זיע"א כי אז היה במירון בזה היום שם וואלט ער געקענט אויספועלן די גרעסטע ישועות שלימות ואולי ביז די לעצטן קאקא, הדיני את הגאולה השלימה, עד כדי כך השתוקקה נפשו למירון. וכמו"כ מסופר על הרה"ק מקאליסק שהלך למקוה ביום זה ואמר הרני מקבל עלי את קדושת היום.

ישיבה אחד שראה את תלמידו נוהג ברכב אז מו"ה ראה להזהירו על זה ואמר לו דע לך שכשאתה נוהג ברכב זהו ממש כמו שאתה נוהג עם חרב בידך ולכן תיזהר ותישמר עליך ועל רעך בזמן הנהיגה שלא ינקו מחרבך זו שעמך ולא יהיה ח"ו מכת חרב והרג הח"ו, ולכן בשעת הנהיגה צריך שיהיה לך אחריות על חייך וחיי חברך כמו שהיית נוהג אם תאחז חרב בידך שלא תהרג ח"ו את אחרים בה ר"ל ולכן אסור בשפ"א להסיח דעת מזה בעת

הנהיג ולקיים אז ונשמרתם מאוד לנפשותיכם. וכן צריך ללמוד מזה האסון שאירע ר"ל ענין דרך ארץ גם זולת הל' פיקוח נפש, כי אם חסר למנהיג שנוהג ברכב מדת דרך ארץ אז הוא לא שם ליבו כ"כ לשאר הנגעים ומתעלם מהם ומדריכהם ודואג לעצמו ולדרכו ואינו משים על לב שאף להם דרך בכביש זה ואז עלול לתאונה ח"ו כי רואה כמעט רק את עצמו וחוטף להם הדרך ואינו מבחין בהם או יכול ח"ו שיתקלו וי"ז ח"ו, משא"כ השלם במדת דרך ארץ יתן גם לאחרים מקום לנוע וימתין עד שיעברו אף הם וממילא לא יתקל בהם ולא יתקלו הם בו כס"ד, ולכן אפי' כשנמהרים ואצה הדרך גם אז צריך שיהיה דרך ארץ כלפי השני ולא לחשוב שמשום שאני ממהר אהטוף לשני את הדרך כך גם אם ממהרים לדבר מצוה ג"כ יש לומר שזריות צריך להיות בד נבד ע"י הזרות וזהו הדבר הראשון ורק אם יש הזרות אז יכול אז להיות זריות והעיקר לידע שלא יקרה כלום אם יקח זה עוד כמה דקות ולכן זהו ההקדמה לזריות היא מדת הזהירות,

ואמנם דברים אלו כבר יודעים כולם לבד אלא שצריך לחזור עליהם כדי שיהיה חקוק זה בלב כל אחד ואחד שעיד"ו יקיימו ונשמרתם מאוד לנפשותיכם שלכן כשנוהגים עם רכב צריך לזהר על עצמו ועל חבריו ולא יסיח דעתו מזה ולא יסח דעתו מהי"ט שנוסע ואין נוסע, ומ"מ אחר כל זאת העיקר הוא אסור להלך לא יעם ולא יישן שומר ישראל שאחר כל הזהירות וההשתדלות צריכים ס"ד ושמירה עליונה מהי"ט שומר ישראל שאכן אנו צריכים לעשות ההשתדלות ולצאת יד"ה הנ"ל ואז אם עושים כן מגיעה השמירה מן השמים. ה' ירחם ויעשה נעק לצרות של ישראל ויתן רפואות וישועות ושמחה וגאולת ישראל שנשמעו ונתבשר בשרות טובות.

ואכן אמנם מה נאמר ומה נדבר ואכן לא נדע מה נאמר אבל העיקר שהוא צער רב ממשפחות שקיבול מכה אנושה ונקרא טרגדיה נוראה וצער גדול, העיקר שה' ישמח את כל אלו המשפחות בתוך כל כלל ישראל ויהיה רק בשו"ט בניקל, און מיר זאלן דערלעבן משיח, און זאל זיין שטנדיג נאר שבתות ובימים, והשי"ת לבדו יחוק את כל המשפחות בתוך כל ישראל.

קדושת הו"ט קודש ל"ג בעומר
נחזור לענין שאחזנו בו מעלת זה היום שעומדים בו עכשיו שהוא געולדיגע וי"ט קודש ל"ג בעומר והרי אי' (חולין פג.) בקדשים הלילה הולך אחר היום, ולכן ממשכת הארתו גם עתה לתוך הלילה של מוצאי ל"ג בעומר ובכ"ה"ה גם מובא בספרים הק' מצדיקים שאמרנו שהילולת הצדיק אינה רק יום אחד של יום היום אלא עצמו אלא אמנה שנמשכת כמה ימים ויש אומרים ג' ימים או ז' ימים נמשך, וממילא אף עתה במוצאי ל"ג בעומר ג"כ עדיין יו"ד דרשב"י הוא ימים גם שאפתשמוטא דיליה של יא"צ דיליה אינו רק יום אחד או ג' ימים או שבעה ימים אלא יש לו המשך לעולם ועד וזכותו מגיעה על כ"י אויף אייביג. וממילא נמוצא שוהו גולדיגע יקח עוד כמה דק' כדי להוהר כשנוסעים ברכב. ואמנם כן מסופר על ראש

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהילתנו שליט"א

אם בחקתי תלכו וכו' ונתתי גשמיכם בעתם וגו'. כבר עמדו בזה והלא איתא (קדושים לט): שכר מצוה בהאי עולמא ליכא ומה פירושה של היעודים האלו על קיום המצוות, והנה במהרה"א קדושים שם כתב תקשי לך מכל היעודים שבתורה דא"ל לפרש רק בעה"ז (ולא כמו שפירשו בכבוד או"א שהכוונה איריין ימך לעולם שכולו ארץ ולמנו ייטב לך לעולם שכולו טוב), שאם תשמעו יבואו עליכם כל הברכות והטובות וישבו על אדמתם, ובתנאי אם לא תשמעו יבואו כל הקללות ואבדתם מן הארץ, ד"ל ל"ו: זכודת דבות הרבים ושנוכר בתורה גם בעה"ז, וכן הדין בחטא הרבים, אבל ר"ל לא אמר כן אלא בחד שמרובה בזכות אן שכרו רק לעה"ב דבעה"ז מרעיו לו די לזכות בעה"ב וכן הדין במרובה עונות טמיון לו בעה"ז כדי לטוודו ברוך ולענין זה אמרו אין בדינו לא מיסורי צדיקים ולא משלות רשעים וכו' עיי"ש.

ולפ"ד מהרה"א י"ל דלכן כתיב **בחקתי תלכו לשון רבים** דברכים העשיתם מבטח היעודים והשכר על עשיית המצוות, אך צריך ביאר דברי המהרה"א שכתב דבריו שכר מצוה בהאי עולמא ליכא. והנה מצאנו ענין זה בפרש"י שם ועוד שם להנמיך על יודי מעשרות שאנבר בו העקיפה ממעון קדש וכו' את עמך ואת ישראל ואת האדמה אשר נתתה לנו וגו' וברש"י עשיתי בה שגורת עלינו עשה אתה מה שעליך לעשות שאמרת אם בחקתי תלכו ונתתי גשמיכם, הרי משמע שהיעודים והשכר מוכסב גם ליחודים העושים רבים שהיו יודי מעשרות מצוה של חיד היום והיחוד אומרה העקיפה וכו', והדקדק לומר שבקשת העקיפה גור היא רק כשרים עשוי. וכן במצות מעשר שני שאמר עשר שבבילי שנתעשר, וכתבי וכתובי וכו' באת שגורת לנסות בה הקב"ה כל דאמרי פ"ק דתענית ט. ועי' מהרה"א פסחים ט. דה"ה בכל צדקה מותר לנסות בה הקב"ה עיי"ש. ובפשוטות קאי גם על יחוד שמעשה או נתון צדקה שמוכסב לו שכר מצוה, אלא ש"ל ל"ד מהרה"א דאף דאיכא מצוות פרטיות שמינתן להן שכר על עשייתן מידי מעשרות וצדקה, מ"מ כלליות המצוה אין להם שכר בראי עלמא ליחידים, ואולי י"ל בעי"ה עוד חילוק בין יחיד העושה מצוה לבין רבים העושים, עיפ"ש בסה"ק **נעם אילקו** (דברים) עה"פ אלה הרבים אשר דבר משה אל מ"ו וי"ל יש לבאר שרמז כאן עצם לעם ה' אך יתנהגו לבוא אל אמיתת עבודת ה' ב"ה, כי הטעם למה שאנו אומרים קודם כל עבודתו ופתיחתנו לים יחיד וכו' בשם כ"י, והכוונה היות שאין בארץ כו"ו א"ו הא"ך יכול לעשות אוה דבר קדושה באבדנו כיון שנעשה בהם איזה עבירה חלילה ונפגם אותו האבר, וא"ך יכול להשרות עליו קדושת העבודה הריא, אך שהתקין לזה הוא כבה שכולו עצמו עם כללות ישראל, כי יש עולם הנקרא כל ישראל הוא שלם בלי פגם, כי הכללות ישראל היא הנקרא כ"י עי"ש, וכלם צדיקים, וא"כ אף שהפרטים חוטאים לפגמים אבל הכללות הם תמיד קיימים בקדושתם ואין שטן ופגע רע חלילה ותמיד צורתם חקוקה למעלה, והוא הנק' בספרי קודש אדם קדמון ושם אין שליטה לחטא כלל, והאדם מקשר עצמו שם בהתכללות הריא ואז אותו האדם נקשר בכללות ונתקן בקדושה, וזו יכול לעשות המצוה או העובדא הוא וכו' עיי"ש, היוצא מדה"ק שהעושה המצוה ע"ד רבים וכולל עצמו עמה בואת נעשה המצוה בשלימות כתיקונה ללא שום פגם ע"י הקשר בעולם שנקרא כ"י שאין בו פגם. **ועי"ד הק' נבוא אל המכוון דאלי"ל הטעם דשכר מצוה בהאי עולמא ליכא, היא משום כי מי יאמר זכיתי ליבי לעשות המצוה כתיקונה ומצוה שנוצחתי, והלואי שלא אעשה על עשיית המצוות שנעשו ע"י והחיישתי, אך זכותי ואירא כשישפשו במעשי וימצאום חסרים ופגומים, ומשום כך לא שייך שכר מצוה, כי אם היו מקבלים שכר על המצוה הי עולה בלב האדם כי המצוה שעשה היא בשלימות הגמור ולכן קיבל השכר, על כן הורונו חו"ל ששכר מצוה היא עולמא ליכא וכל הטוב שמקבל האדם בעה"ז היא מצד מתנת חנים כדי שלא יבוא לחשוב שמצוותו שלימה וראוי לשכר, אך באמת על כל מצוה שעושה אף שאינה בשלימות ראו הוא לקבל עלי שכר אלא שבעה"ז אינה ניתנת מוטעם הנ"ל, אבל לעה"ב יבוא**

המשך בעמ"ג

גליון זה נודב
לכבוד ולעילוי נשמת
התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א ועמ"א
זכותו יגן עליו ועל כל ישראל אמן
===
הונצח לזכות ידידנו הנגיד הנכבד והנעלה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, תורה יר"ש היסודית
אצלו משולב, דבוק ומקושר בלו"נ לרבינו שליט"א
הרה"ח ר' חנוך העניף פרידמן הי"ו - אב"י בעיר בארא פארק - ארה"ב
זכות זיכוי הרבים ובעל ההילולא תגן עליו ומשפ' להחברך באלף המגן וימלא ה' כל משאלות לבו לטובה
ולברכה ובכל אשר יפנה וישכיל ויצליח אכי"ר.

יו"ט קודש והילולא ויום שמחה זה ירחם שכולנו נפעול אלעם גוטס כניל שמירון מגין על כל העולם וכדאי ר"ש לסמוך עליו וכידוע מאמר הבית אהרן זי"ע שחובב לעיל, והפשת בד"ק הוא שכל העולם יש לו שייכות להייליגע זיסע ענא האלוקי רשב"י, וכמסופר על מרן הבעש"ט הק' שתמיד היה מרומם ומקרב את הדארפ"ס אידן לאבש"ט ופעול להם ישועות, כך זהו באמת ענין של בר יוחאי ויחאי שבמכופף אפי' לאלו היהודים הנדחים והפשוטים, ומקרבם לאבש"ט ופעול להם הישועות בגור"ר. **ובמילא נמצא שכל איש יהודי אשר בשם ישראל יכונה יש לו שייכות עם בר יוחאי והילולא דיליה, ויועוב"י, ואף גם זאת שהגה זהו כלל גדול מהזוה"ק מה דביק איניש בהאי עלמא עוסק בהווא עלמא, ולכן כמו שבומן רשב"י לא היה יכול להיות גזירות רעות ר"ל כי הוא היה עצורן ומחויקס בידיו שלא יוכלו לצאת לפועל להקתיים ח"ו ולא נתן שייגור שום רע על ישראל עד שלכן השטן התלונן שאין לעשות לוי עבדותם כי רשב"י מחויק ועצר את הגזירה ועב"י ענו לו שאין לאלו ידים לעשות כי אם הוא רשב"י זי"ע"א מחויק הגזירה אין יכולים לסייע לו כי הוא היה מנטלם כולם עד כדי מש"כ "כל ימינו אשר היה אתה הקשת לא נהיה" כי ע"י שהשפיע רחמים ושמחה ונחת רוח לבוכ"ע ממילא ע"י"ו כבר לא היה צריך להיות קשת ותלם איש שום מקום לטרוג ועקתא ח"ו כי שימח עליונים ותחתולתם והשפיע טוב לבנים".**

שיחת קודש המשך מעמ' א'

נורא על כל הנאספים כי ידוע כבר מה שעוללו הישמעאלים ימ"ש בשנת תרפ"ט בחברון, וכולם ידעו שזה פיקוח נפש שהוא מותר ואפי' חישוב לאסוף כסף בניהם אפי' שזה היה או שבת קודש אבל בגלל שזה פיקוח נפש סברו שהוא מותר כי אולי יתנו להם כסף כדי שיקחו הכסף ויעזבו את הנפשות לחיים וכך חשבו אולי להניצל מהם, ולא ידעו להשית עצה, ומספרים שהרבי זי"ע מרן מהרה"מ"מ שידע היטב מה שקורה עכ"ז היה רחוק מפחד והלך ברוב גבורות ופתח השערים והסתכל על הערביים הרוצחים בהבטה חזקה עד שנפל עליהם אימהת ופחד עד שכולם נמלטו ועזלמו, כך שמעתי מספרים. לפי שהרבי היה מאלו שהנהיגו את שבת מירון במירון, ומעשה חסידו ה"י בשבת הראשונה שהחלו לשבת שם אבל היום כבר אפשר דרא שיש ציבור רב כל שבת ועוילים גדול עד אפס מקום ויש נסיעות גדולות עם ציבור רב במירון, וזהו כלול כמה שאמרנו זי"ע כדאי הוא ר"ש לסמוך עליו.

וכמה שנדבר ממירון עוד לא התחלנו לדבר ואין לנו שום השגה במירון אלא מדברים אנו מזה כמאמר הבית אהרן הנ"ל שרשב"י לכל אפי' לפחותים, ממילא אפי' פחותים שאין להם שלימות השגה בו ג"כ יכולים לדבר ממירון וממנו זי"ע"א כי רשב"י לכל אף לפחותים שמדברים ממה שהם מרגישים אצלו משום שהתנ"א רשב"י יורד לכל הבחי' הנידחות ומעלה להשי"ת, ולכן ממילא שכל יהודי יש לו שייכות עם בר יוחאי ויום ההילולא דבר יוחאי. וגם הרבי זי"ע"א מרן מהרה"מ"מ היה דבוק מאוד בקשר בל ניתק למירון וכמו שכל הצדיקי אמת היה בדביקות למירון, ומסופר שמרן רבינו הרמ"מ במירון לא רצה ליטול קויטלעך ואם רצו ליתן לו היה אומר שכאן מי שרוצה ישועה שישג לציון הק' ויפול אלעם גוטס אך קויטלעך בשום אופן לא רצה ליקח שכאן רשב"י הוא הרבי.

וכן מספרים מהרה"ק ראי"א מקארלין שהיה בטבריא ששהיה בה באמצע מסעו למקומות הק' והיה אמור ליסוע למחרת קיין מירון, ובלילה לא יכל ליתן תנומה לעינו, והגבאים אמרו שאולי יקח כדור לרפואה שיוכל לישון, אז ענה וא"ל שכבר לקח שניים וזה מה מצליח, ואמר ומה שזה או מען דערמאנט זיך וי מיר פארן קען מען ישן קיין אויג זי מאכן (שחזורים) להיכן נסעיים אין יכולים העיני לעצום), וכך דיבר בהתרגשות ברוסים, ואמר עוד שאחרי מירון צריך להיוותר רשימה ממירון ויש גם עוד מאמר נורא ממנו זי"ע שאמר שאם יהודי שחזר ממירון עדיין חסר דבר מה הרי סימן שלא היה כלל במירון, כי כשהחזרים משם דאף מען האבן נעפולט אלעם גוטס, אזא כוח און דא אין מירון. כי זהו מקום שיכולים לפעול בו כל הישועות בגשמיות וברוחניות.

וידוע המעשה לכל שבובא מאנשי צפת שמקובל מדור לדור, שהאוח"ח הק' עלה מצפת למירון בל"ג בעומר, וכשהתקרב למירון לפני המערה הפיל עצמו מהסוס, וברעה הלך על ארבע ביר"ש נוראה וזעק אך נכנסים אנו לשם מקום קוד"ק אש להבת שלהבת שמלאכים שרפים אופנים רועדים לכנס לשם שהרביש"ע שם וכל הפמליא של מעלה וכל נשמות הצדיקים שם ואך אפשר להבטח למקום כזה קדוש, וכך עלה את כל ההר על י"ב ידיו וב' רגליו בפחד רב, עד שעלה למערה ושם בזה חזיק ושימח עצמו, ומה נענה און אבתריה, וירחם המרחם.

מירון זה קודש קדשים וזכותו מגין על כל העולם. ומובא שבר יוחאי רצה רק שיהיו בשמחה גדולה ביו"ד שלו, וכמו שאנו מדברים תמיד שאכן

אמנם בכיות ותהנונים הוא ענין דובר חשוב מאוד אך הם צריכים להיות טובלים מיט א שמחה גדולה, עבדו את ה' בשמחה, תהילים מיט שמחה קען מען פוילן אלעם גוט.

ובדאיטא מאמר מנורן רבי שמעון נתן נטע מלעלוב זי"ע"א שכתב במכתב לבתו און הימל האט מען ליב פרייליכע בקשות ולכן אם אוהבים בשמים בקשות שמחות ימולים תמיד לפעול עידי"י די גרעסטע זאכן ועם שמחה ימולים תמיד לפעול כל טוב.

כמו"כ מספרים מנורן הרדצ"ש מלעלוב זי"ע"א שהיה דבוק מאוד במירון ותמיד כשיכל היה מגיע למירון והיה רוקד מיט די ירושלימע טאנץ הידועים כדי להרבות את השמחה, ומספרים שפ"א כשרקד שם מרן הרדצ"ש את ריקודיו הק האלו עמד שם אחד מהמכתבים שהוא היה יהודי פשוט ותמים וכשראה את הרבי רוקד עם במירון שאל א' החסידים עם מי רבינו רוקד שם ותיקב כשנורן הרדצ"ש שמע את החוה בידו אליו שישתק. (ומי יבוא בסוד קדושים ומי ידע עם מי הוא רקד שם ומה זכה אותו יהודי לראות מה שרצה מרן להסתיר ושמא הוא מעין מעשה האריז"ל שמוצא להלן ג).

מקובל שהאריז"ל הק' עשה שם חלאקה ותגלחת השארת הפאות לילדו במירון ביו"ד, ויש שאמרים שונים בזה ש"ל שהיה זה אפי' כשרד במצרים שגם אז בא משום ויהלך לירושלם ולמירון, ויתכן שמוצא ששהיה שם ג' ימים וכמו שנים הרבה צדיקים היו שם זמנים רבים, ומסופר שהאריז"ל הק' וחבריו הק' היו עולים למירון בל"ג בעומר להילולא דרשב"י והיו לומדים ושמחים שם בשמחתו ותורתו ואז אירע להם המעשה הידוע עם ב' החרדים שהתנ"א רשב"י רקד עמו ועם האריז"ל הק', וגופא דעובדא הכי הוה שהגה ב' החרדים היה תחילה נסתור ואח"כ נתגלה, ומקובל המעשה שהוא היה נבאי ביהמ"ד בצפת וכשהדליק המנורה בבמה"ד נשפך לו המנורה עם השמן ולא הביטו אותו מה אירע לו והביטו עליו כבטלן, ואח"כ כשכבר נתגלה שהוא ציס"ע או נדע פירוש הדבר שאירע לו מרוב שהיה דבוק ברביש"ע בפחד וירש"י לא יכל לצמצם עצמו להדליק את הנרות מגודל יר"ש, ולכן נתהפכה מנורתו ונשפך שמנו ומעשה זה דלהלן היה קודם שנתגלה שכשהיה ובא עם האריז"ל הק' למירון בל"ג בעומר, ראש שם מולם שכשהיה במירון עם החבראי יהודי בעל קומה עם בגדים לבנים ובעל צורה מיוחדת שאף רקד עם בעל החרדים ואף אחד לא התייחס לכך, אלא שאח"כ הצטרף אליהם לריקודים האריז"ל הק' וגם הוא רקד עמם יחד עם היהודי הנ"ל וב' החרדים יהודי ורקד עמם באש קודש ובהתלהבות דקדושה, והעולם היה משתומם מה ראה האריז"ל הק' לרקוד עם השמש הוא ב' חרדים שחשבוהו לאדם פשוט, ולכן אחרי הריקוד שאלו את רבינו האריז"ל מלתלמויו הק' בדרך שאר חרדי למה רקד עם המשימש שידוע כאדם פשוט ולכן שאלו ע"י אהי ידוע להם שכל דבר היה במידה ובמשקל אצלו הק', ומילא שרקד עם הנשוא פנים זה לא הוקשה להם כ"כ כי היה נראה יהודי ואיש חשוב אבל כל השמש שאלוהו למה רקד עמו, ונעה האריז"ל הק': אם רשב"י רקד עמו ויאתה לו לרקוד עם ב' החרדים למה לא שאלו את ארקוד עמו. וגילה בזה שאותו בעל צורה היה רשב"י זי"ע"א שבעצמו ומילא הבני שם האריז"ל רקד עם זה השמש בוודאי יהודי גדול הוא אלא שמסתיר עצמו ולכן מאז התגלה שב' החרדים הוא דבר וענין אחר ממה שחשבו עליו עד כה והוא קדוש עליון ומאז החלו להיזהר בכבודו שכבר ידעו מאז והלאה שהוא קדוש עליון וצדיק נסתר.

ואכן אמת הוא שזכות רשב"י ר"ל בנו מגין על כל דור ודור ועל כל המשך בעמ' ג'

אם בחקתי תלכו וגו' ונתנה הארץ יבולה (כו, ג)

פירושו שאם הליכתכם שאתם מהתלכים לעשות מלאכתכם, להביא טרף לביכתי תהיה בשביל חקותי, שהוא כדי שתוכלו לעסוק בתורה שלא מדחק, ומלת "בחקותי" בייאורו בשביל חקותי, כמו "בראשית" שפירשו חכמינו ז"ל כשביל ישראל שנקראו ראשית, וזהו שפירש רש"י "שתהיו עמלים בתורה" - שהעמל שאתם עמלים לצורך פרנסה לא תהיה אלא בשביל התורה, שתוכלו אחר כך לעסוק בתורה, וכל תנאי מרודים בדגות פרנסה, או בעשותכם זאת גם השם יתברך יעשה את שלו, להזמין פרנסתכם שבר מורה, וזהו אמרו "ונתתי גשמים בעתם ונתנה הארץ את יבולה" - שבראותי כי חונתכם רצויה בעמלכם כדי לעסוק בתורה, יברך את מעשי דיכתי שלא תצטרכו להתרדי עצמיכם הרבה, ותוכלו לעסוק בתורה מתוך הרחבה. (מאור ושמש)

אם בחקתי תלכו (שם)

פרשת בחקתי נפתחת בפסוק "אם בחקותי תלכו", ובהמשך מובטח השכר על כך. לכאורה נראה שהקב"ה מוציב כאן תנאי לקבלת ברכותיו. אולם הגמרא (ע"ז ה, ו) וכן בתפ"ש (פירשתון) מפרשתו: "אם אלא לשון תחנונים". כלומר, לא תנאי מציב לנו הקב"ה, אלא מבקש בקשה נפשית. הקב"ה מתחנן, כביכול, לפני עם - ישראל - אמא, לכו בחקותי. ברור ומובן, שבקשה כזאת מואת הקב"ה איננה רק בקשה, אלא יש בה משום נתינת-כוח וסיוע.

הקב"ה נותן את הכוחות ומבטיח לכל יהודי שאמנם לקיים את "בחקותי תלכו". דבר זה מופנה אף אל היהודים הרחוקים ביותר, שהרי נאמר: "לכלתי ירח ממנו נידח". מה הקב"ה מבקש שנעשה, "בחקותי תלכו". לדברי כמה מפרשים (תרומה אונקלוס ויונתן, ואור החיים ק), הכוונה היא לקיים התורה. היות, שיש שלושיה סוגים במצוות: "משפטים" (מצוות שכליות), "עדות" (מצוות שהשכל עצמו לא היה מחוייבן, אך לאחר ציווי התורה ניתן להבינן; כמו החגים והמועדים, למשל), והוקים (מצוות שלמעלה מכל היגיון; כמו שעמנו, פרה אדומה וכדומה). אולם התורה

תורת אמת מנינים יקרים על הפרשה

בחרת כאן להגדיר את כל המצוות בשם הכולל 'חוקים'. כאן חפץ הקב"ה להורות לנו דרך בקיום המצוות, כי קיימו את כל המצוות כפי שמקיימים 'חוקים'. גם את היעדות והתחייבות, אף-על-פי שהן מובנות בשכלנו, עלינו לקיימן מתוך קבלת-עול, כציות לרצון ה'. לא משום שהשכל מחייב, כך, אלא משום שהקב"ה ציווה - "חוקה קלקתי, גזירה גזרתי". צורה כזאת של קיום מצוות עלולה להיראות יבשה ונטולת חיות, אך האמת היא, שדווקא קבלת-העול היא המביאה את התענוג הגדול ביותר. אין זו קבלת-עול של חוסר ברירה, אלא התמסרות מוחלטת לקב"ה, עד שכל השאיפה היא לגרום לו קורת-רוח, כעבד נאמן, שכל תענוג הוא בהסבת עונג לאדונו. דווקא על-די התבטלות וקבלת-עול מגיעים "לתלכו". לעלייה ולהתקדמות רוחנית (שנקראת אלהים). כל עוד עבדת-ה' תלויה בשכל ובהבנה, היא מוגבלת על-ידם ואינה יכולה לפרוץ לגבהים אמיתיים. דווקא על-די קבלת-עול מגיעים לעלייה אמיתית ובלתי-מוגבלת. (עי' לקיטו תורה ד"פ בחקותי). ומהו השכר שהקב"ה מבטיח על קיום מצוות כזו? אומרת התורה: "ונתתי גשמים בעתם". כשם שגשם הוא דבר הבא מלמעלה, כך גשם' במובן הרוחני רומז לתורה, שבאה מלמעלה.

הקב"ה מבטיח לנו, שעל-די "בחקותי תלכו" נוכל לאור התורה, עד לאור הגדול שיתגלה על-די משיח דקדוק, שפע זה יורד עד העולם הגשמי פשוטו, עד נגמרים כפשוטם של דברים, אך הדברים באים באופן שהרווחה הגשמית איננה מפריעה, חלילה, לעבודת-ה', אלא להפך - היא מסייעת לעבוד את הקב"ה מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת. (האדמו"ר רבי מ"מ מליובאוויטש זצ"ל)

ואוהך אתכם קוממויות (כו, ג)
פירש רש"י "בקומה וקופה". ולכאורה קשה הרי אסור לכתוב בקומה וקופה (קידושין א). אכן הענין הוא, כי האדם הולך על שתיים וקומה וקופה, והבהמה הולכת על ארבע וקומתה כפופה. בנין האדם ששועה מעשה בהמה, קומת נפשו כפופה. וזהו מה שנאמר "קוממויות" בבחינת אדם שקומתו נפשו וקופה, ולא תהיו כבהמה בצורת אדם. (הח"ק רבי משה מקוברין זי"ע - תורת אבות)

או אז יבנע לבכם הערל (כו, כז)
בכשי"ל לשון אחר כמו אב, שכמו אז יבנע לבכם. וצ"ב, ומי איכא ספיאק וקמי שמיא, שצריך הרשב"ע לומר שמו אז יבנע לבכם, אלא צ"ל דכל אהר מביין שעל העונשים האלו שכלל ישראל לא"י יקבלו, אין הם ראויים לקבל שכר ע"י, כיון דלא היתה להם ברירה והם בחרו בדרך הייסורים, אלא הם חטאו רח"ל, וע"י נגור עליהם להיעניש, וז"ל באם הפסוקים היו מתחיימים כך: "אז יבנע לבכם הערל", לא היתה רבותא בכך שבושה בתשובה, כיון שזה חלק מהעונש, שבסופו ישובו לפני השי"ת.

אך הקב"ה ברוב רחמינו וחסדיו רוצה להטיב עם בניו אפי' כשחטאו, וע"כ תלה זאת כספק "או אז", כדי שזאם הם ישובו יקבלו שכר. וא"כ צריך להבין מדוע נכתב לשון "או", ולא לשון "אם", או לשון "אולי", וכדו'. אלא בא לומר, שאין ואובי ליהודי בזה שרק אחי מכות ורבות כאלו שב בתשובה. (הרה"ק רבי לוי יצחק מאויערנא זי"ע - כך יברך ישראל)

בגו צדיקיא

הרה"ק רבי משה חיים אפרים מסדילקוב זי"ע בעל
דגל מחנה אפרים
יומא דהילולא זי"א אייר (תק"ס)

שיחת קודש המשך מעמ' ב'

הדורות, וכמה שמדברים ממיון עוד לא התחילו כלום כי הוא למעלה ממשגנתנו, וכל כלל ישראל דבוק ומקושר במיון, ודאי הוא ר"ש לספרו עליו, והאור של בר יוחאי ור"א בנו מרומז על האור הגנוז שהם גילו את האור הגנוז בספר הוהר ותורת הקבלה, ומובא שהוא סיים בשלימות על עבודת קדשו וכל ספר הוהר בשלימות וכל זה זכה בשלימות לגלות את כל מה שנתנו לו רשות לגלות, וכל הכוונות ויחודים הם מהוה"ק ותקוני זוהר שכ"כ גדולה מעלתם שידוע מצדיקים שאפי' רק אמרה בעלמא דהיינו רק לומר ספר ותקוני זוהר לקרוא בהם אותם לשונות אפי' בלא להבין מה שאומר גי'כ זה מוכר ומסתר הנשמה, מכות הדיבורים הקדושים שלהם. השי"ת ירחם שזכות התנ"א ר"א בנו יגן עלינו אויף אייביג, וכמו"כ כל הצדיק אמת יגן עלינו ועכ"ל.

ל"ג בעומר יומא דהילולא של רבינו הרמ"א זי"ע

היום הוא גם יומא דהילולא של ההיליגע זיסע הרמ"א זי"ע ומספרים שבעירו שלו בעיה"ק תקרא שאו לא יכלו לעלות למירון בימים ההם, לכן היה קברו מקום נסיעה לצינון הק' והיו רבים נוסעים לצינון בל"ג בעומר, ואין לנו ברמ"א הק' שום השגה שהוא היה כוח התורה בימיו וכן פוסק הדור בדורו. וכן מספר **שהריב"ר** ור"א מליזענסק הוצרך פעם א' לבטל איזה גזירה קשה ולכן שלח שיתפללו על ציונו של הרמ"א הק' ואמר הטעם ששולח דווקא אליו משום שהוא היה בחיים חיותו וממילא אף לאחר פטירתו פוסק הדור יכול הוא לפסוק גזירות טובות עכ"ל, ומסתמא שאכן פעל אלעם גוטס לבטול הגזירה הקשה וזכו לגזירות טובות לכלל ישראל בכללות ופרטות, ובגלל שצדיקים אמרו עליו שהוא היה פוסק הדור לכן גם למעלה הוא יכול לבטל גזירות רעות ולגזור גזירות טובות, ומה דביק איניש בעליה עלמא וכו'. ממילא שלמעלה פוסקים בזכות רבינו הרמ"א גזירות טובות לכל ישראל.

למחרת ל"ג בעומר יו"ד של הק"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע

וכמו"כ גם ידוע שלמחרת ל"ג בעומר הוא יומא דהילולא של הק"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב, שצדיקים אמרו עליו כביכול שהוא כמו שבחי שם הו"ה האט זיך איינגעוועלט מיט א בעקטשע (היינו משיאיר בתוכו שם הו"ה אלא שהוא מסתיר זה תוך הבעקטשע וכאלו שם הו"ה מסתתר תוך זה). ומספרים שהק"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא זי"ע לא היה מדליק נרות ב"א"צ של שאר צדיקים חוץ מיומא דהילולא של הרבי מרימנוב, והסביר טעמו ונימוקו ואמר שהוא מפני שיש צדיקים שיורדים למטה כאן בעולם ואה"כ מסתלקים מעוה"ל ועולים למעלה אלא שאיננו יכולים לדע' איה מקומם ולא יודעים איפה מונחים אלו הצדיקים אמת כי פעמים שהם מתדבקים בכל מיני אופנים שאין לנו השגה ופעמים שהם יורדים שוב לזה העולם בנף אחר וחדש וא"כ לכן איננו מדליק נר בעומר ב"א"צ שלהם ששנא אי"ז שיהיה להם שיהיו"ע על הריב"ר מנחם מנדל מרימנוב אמר שהוא היה בזה העולם בשלימות וממילא גם שב ועלה למעלה מיט א שלימות ולכן גם איננו צריך עוד לירד לזה העולם כי הוא בשלימות, לכן עברו בן שייך להדליק נר לע"נ ב"א"צ ילידה, ומסיבת זה השלימות הדליק הק"ק משינאווא נר לעילוי נשמתו של הרימנוב זי"ע. ובאמת שכל הצדיק אמת היה להם כ"א מהם את הנגהותיהם ושיטותיהם, ולכן היו צדיקים שהתנהגו בהיפוך שהיו צדיקי אמת שהדליקו הרבה נרות בכל הילולות של כל שאר הצדיקים, אבל על נרות בהילולת הרבי מרימנוב על זה מקובל מצדיקים שהריב"ר מרימנוב **המשך בעמ' ד'**

דברי תורה המשך מעמ' א'

על שכרו על כל מה שעשה ולפי"מ שעשה כמ"ש היום לעשותם ומחר לקבל שכרם. ולפי"ז יוצא שמצוה שנעשתה בשלימות איכא שכר גם בעוה"ל, ולכן במצוה שנעשה על רבים או כהנה"א ע"ד רבים שאו המצוה נעשה בשלימות הרצוי' על מצוה כזו איכא שכר מצוה בעוה"ל שהיא מצוה שנעשתה בשלימות. וכענין הזה י"ל ע"ד מ"ש הרמ"ק מן ר"ד מלעילוב זי"א עה"פ השקפה ממנון קדישן מן השמים, ומכ"כ עשיתי מה שגזרת עליו וכו', והקשה מן וכו' אך יעמוד האדם ויאמר עשיתי מה שגזרת עליו, וכו' מי יאמר זכתי לכו ועשיתי כן, אלא שהכוונה שעלה בה בעצמו מתודה ואומר, וכו' אך אוכל לומר שעשיתי ככל אשר ציוויתני, אלא שאחיה גזרת עלי לומר כן, ולכן עשיתי כן כמו שציוויתני לומר עכ"ה"ק. וע"פ דבה"ק י"ל בטעם הדבר מדוע רק בוידיע מעשרות מצאנו בקשה ותפילה בואת השקפה וכו' מה שלא מצאנו בשאר גמרי מצוות, וע"פ דברי מן וע"פ מ"ש לעיל י"ל דבכל המצוות לא צריך שיתייצב האדם בענות ותעצומות ולבקש שכר עבור המצוה שעשה, וימי במחא שלא יעשה על המצוה ומה לו לבקש עוד שכר ע"כ. משא"כ בוידיע מעשרות היה צוה על האדם לומר עשיתי כו' היינו ש"ה מניח שהמצוה נעשתה ע"י בשלימות ואף אם לעינו נראה שלא נעשה בשלימות הקב"ה משלימה, ומעלה עליו הכי כאילו עשה בשלימות, וע"כ עומד ומבקש השקפה ממנון וכו' ותתן לו שכר ע"י, כי על מצוה בשלימות איכא שכר בעוה"ל ושקב"ה מעיד על מצוה שנעשתה בשלימות אין לך שלימות מזה, והוא א"כ מקחתי תכלו לשון רבים שכשיעשה המצוות ע"ד רבים כמ"ש או נתתי נשמתם בשמים שהיו ראוים לצפות לשכר על קולם המצוות שהוא הם בשלימות. (מקתי תשס"ח)

במעלת ספרו הק' "דגל מחנה אפרים":
כתב הה"ק ר' לוי יצחק מברדיטשוב: "מובטחתי שעל-דדי החיבור הלז יתלהב לבב אחינו בני ישראל לעבודת הבורא". והה"ק "החוחה מלובל"ין" כתב "הוא מתוק לחיך וערב מאוד, אשר כמעט לא נראה כמותו. ודאי זכות הרב הגאון איש האלוקים אשר יצאו מפיו דברים הנחמדים הללו יעזור למעיניינים בהם, שעל-דדי זה ימליץ עבורנו". ואמנם הספר "דגל מחנה אפרים" נחשב לאחד מן המקורות הראשונים והחשובים לדברי מן הבעש"ט ומאהוה מקור מים חיים לכל מבקש ה'. **מדברי תורתו:** "על דרך שאמרתיו כבר על המדרש (בראשית רבה פרשה ע"ז א') על פסוק זייתר יעקב לבדו" (בראשית ל"ב כ"ה) הוא דתניב (מבאר המדרש שהפסוק מוזכר על אותו ענין המובא בפסוק אחר (הוא) "וישגב ה' לבדו ביום ההוא" (ישעיהו ב' י"א) כמובן שהמילה לבדו מופיעה בשני הפסוקים והמדרש מצביע על הקשר ביניהם, ומבאר רבינו הרגל מחנה אפרים: ואמרתיו בזה לפי עניות דעתי על דרך הנמרא (סנהדרין לו') "חייב כל אם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי". והנה כשנשים לב על דברי הנמרא זה, הוא עצה עמוקה ורחבה בעניין עבודת הבורא יתברך והיינו כי כשמעלה בדעתו שכל העולם לא

נברא אלא בשבילו נמצא הוא חיד בעולם, וכל העולם הם ספלים אליו, ועליו תלוי כל בנין יסוד העולם. בהטבת מעשיו יקיים העולם ובהיפך להיפוך, ובדאי כשהשם יתברך מוכה לאדם שבא לזה המדרגה או בוראי בטל"ץ ממנו כל הקליפות ונכנעים תחת ידי הקדושה והשכינה כביכול, ונתגלה אלוקותו ואחרותו יתברך שמו שהוא לבדו, הוא ואין בלתי. וזה יש לפרש הרמז במדרש הנ"ל - "זייתר יעקב לבדו" היינו כשהשם עוזר לו שבא למדרגה שהוא לבדו יחיד בעולם או התדבק לה אחד באחד (וממילא מתקיים גם הפסוק השני) - "וישגב ה' לבדו", היינו שיהיה ביטול כל הקליפות וידיה נראה ונגלה כי ה' לבדו הוא מלך על כל הארץ". (דגל מחנה אפרים פרשת בלק דף קצ"א)

מתולדותיו
רבינו משה חיים אפרים, נולד בשנת תק"ח לאביו רבי יחיאל מיכל אשכנזי ולאמו מרת אדל בת הבעש"ט (כעבור כמה שנים נולד אחיו הה"ק רבי ברוך זי"ע ממעזיבוז), ונתחנך על ברכי זקנו מרן הבעש"ט עד גיל י"ב, ושטע הימנו הרבה מאמרותיו, שהועלו על הכתב בספרו "דגל מחנה אפרים", וז"ל: וגם נכדי התתן החשוב כבוד אפרים עליו גדול בתכלית הלימוד" כן מעיד מרן הבעש"ט - באגרת הקודש המפורסמת שלו אותה שיגר לניסו הה"ק רבי אברהם גרשון מקיטוב שללה לא"י - על נכדו בהיותו בשחר טל ילדותו. בהיותו נער כבן י"ב שנה נפטר עליו זקנו הגדול, ומאו המשיך "הרגל" שאוב מתורת זקנו אצל גדולי תלמידיה, הה"ק רבי דב בער המגיד ממעזיטש וביתר אצל הה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה בעל התולדות יעקב יוסף. **כאמור,** העיד עליו סבו שהוא "עילוי גדול בתכלית הלימוד", ואמנם הוא גורל חונן על ברכי זקניו הגדול וממנו קיבל את יסודות תורת החסידות. מרוב ענותנותו לא רצה לקבל עליו כל נשיאת ואדמו"רות, ורק שימש כמגיד בעיירה סדילקוב הסמוכה לעיר ספיטובק לא רחוק ממזיבוז, עיירת הולדתו, וסע עשה נפשות לחסידות.

אהבה עזה שררה בין רבנו הה"ק רבי ברוך ממזיבוז, ובה העירו צדיקי הדור רבי משה מקוברן ועוד, אודות שני האחים הק' שתי נשמות קדושות הורידו בני מרן הבעש"ט האחת מסטרא דחסד - הוא רבינו, והשניה מסטרא דגבורה - הוא רבי ברוך מזיבוז'. **ידוע** ומפורסם מעשה הנס שאירע להם בילדותם, ומעשה שהיה כך היה: הה"ק ר' מאיר מפרמיסלאך הגיע במוצאי שבת אחד באופן מפתיע לביקור אצל הרבנית מרת אדל בת מרן הבעש"ט וביקש ממנה שתבטל עבורו סעודת "מלווה מלכה", הרבנית אדל הייתה אז חולה ויטכבה על מיטתה, אולם משמעה את בקשתו של ה' מאיר ואת הבטחתו שתוכה לפרוק שלימה, נכנסו בה כוחות חדשים והיא קמה ממיטתה אל המטבת. לפתע החלו שני בניה הקטנים לנכות בחדרם, היא קמה ניגשה אליהם והוציאה אותם ממיטתם, ומיד אחר כך נפל קיר הבית כולו על היטב הילדים ומחץ אותה. על מאורע זה אמר מרן הבעש"ט על טוב הקודש לר' מאיר מפרמיסלאך "אשריכם, שהייתם שליחי הקב"ה להציל שתי נפשות קדושות כאלה, אשר העולם איך מקדושתם!" **אהבה** רבה שררה בין שני האחים, והקסי בנייהם היה הדוק אף כשכל אחד מהם הנהיג קהילה משלו. פעם אחת הגיע ר' אפרים כדרכו בחג השבועות אל מעזיבוז (בו חל' יום פטירת מרן הבעש"ט סבו) אולם שלא כהרגלו לא התראה עם אחיו ר' ברוך הסוק במקום. רק כפעם הבאה שביקר במעזיבוז בא אל אחיו ותירץ לו את מעשיו בחג שעבר: "אל תתפלא עלי אחי הקדושה על שלא ביקרתי אצלך לפני החג כאשר הייתי כאן, כל זה הוא מפני שהשתוקקתי השנה לקבל את התורה הקדושה בחג השבועות ממש כמו במעמד הר-סיני, ולכן, כאשר הכנתי עצמי לדבר הגדול הזה והפשטתי את עצמי לגמרי מכל עניני העולם הזה ומכל שייכות גשמית, ומה אגיד לך אחי, אכן קיבלתי את התורה הקדושה כנתנתה מעמד הר-סיני, בקולות וברקים, ביראה ורעד עז אשר לא יכולתי לסבול עוד את האור הגדול... ועתה כאשר חזרתי למדרגתי במקום - הרי אנו אחים כמקודם...מה שכתוב בוזהר הקדוש "שומרי הברית" **הכוונת** היא לר' אפרים ור' ברוך" העיד עליהם ועל קדושתם ר' לייב שהי"ס.

הסתלקותו
בסוף ימיו הרגיש רבנו ברוך קדשו כי הגיעה שעתו, לכן עבר מסדילקוב ונסע אהלו במזיבוז עירו של זקנו. **שתיים-עשרה** שנה נהג עם נשיאותו ברמה, וביום י"ז באייר שנת תקפ"ב איתקטר בהאי קטירא לחי עלמא והוא כבן גי'ס שנה ונקבר אצל זקנו הבעש"ט זי"ע. **רבנו** השאיר אחריו את ספרו הק' "דגל מחנה אפרים" **שי"ל** כעשר שנים לאחר הסתלקותו בשנת תקע"ז ע"י בנו רבי יעקב ח"אל מקארזי זי"ע.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

יום שב"ק י"א	יום ב' י"ט אייר	יום ג' ב' אייר	יום ד' כ"א אייר	יום ה' כ"ב אייר	יום ו' כ"ג אייר
רבי יחזקאל הלוי ב"ר יהודה הלוי לנדא ב' יתד ביהודה מפראג (תקנ"ז)	רבי משה חיים אפרים מסדילקוב ב"ר יחיאל ב' דגל מחנה אפרים (תק"ס)	רבי ישראל רוטנבערג אב"ד גור-אבי החידושי הרי"ם (תקפ"ז)	רבי איתמר מקאסקוויאלי תל המגיד מן הוהר-משה איתמר (תקצ"א)	רבי יצחק אייזיק סג"ל ב"ר יעקב - רא מהרמ"א (תקמ"ז)	רבי ישראל עברגער אב"ד בוקארעט ב"ר יצחק שמחה תל הייטב לב (תרע"ט)
רבי משה ב"ר זחן מרדכי סטריזקא (תר"ם) ובנו רבי פינחס מאוסטלא הי"ד (תש"ט)	[לי"ג שבט] - דגל מחנה אפרים רבי משגב ב' הי"א זי"א וע"א	רבי משה ב"ר ישראל איש אסירליש הרמ"א מקראקא ב' המפה על שו"ע (שלי"ג)	רבי מרדכי העני מראמבורג ב"ר יוסף זי"א (תקנ"ז)	רבי אורי מוהרש"ן ב"ר יצחק מטרטקוב (תרמ"ט)	

יום שב"ק י"א	יום ב' י"ט אייר	יום ג' ב' אייר	יום ד' כ"א אייר	יום ה' כ"ב אייר	יום ו' כ"ג אייר
רבי יחזקאל הלוי ב"ר אפרים פישל רובינשטיין גאב"ד אנטוורפן מגדת אליהו (תשס"ח)	רבי שלמה ב"ר משה חר"ק באכנר מקשאנב (תקפ"ח)	רבי כהנא רבי מאיר ב"ר ברוך הכהנ"ם מרוטנבורג הי"ד (ה"א נ"ג)	רבי מנחם מנדל ב"ר יוסף מרימנוב [אמר שיהיוק טובה למדליק נר לעילוי נשמתו] (תקע"ה)	רבי עזרא ב"ר יוסף שטי"ר פורת יוסף (תש"ל)	המגיד רבי מרדכי מטשערטוביל ב"ר חנום מצ'דנביל (תקצ"ז)
רבי אשר אנשל ב"ר משה שמואל ב' שגן לאשר (תרמ"ב)	רבי יוסף ב"ר שמחה בונם וולטרן נכד המגיד מזולטשוב (תשמ"ג)	רבי יצחק אייזיק סג"ל ב"ר יעקב - רא מהרמ"א (תקמ"ז)	רבי ישראל עברגער אב"ד בוקארעט ב"ר יצחק שמחה תל הייטב לב (תרע"ט)	רבי מרדכי שרגא מהוסטאט ב"ר ישראל מוויזן (תרנ"ד)	הסב"ק רבי שלמה אליעזר ב"ר יעקב אליפנדי (תר"ם)
	רבי יהושע מדינב ב"ר אריה לייב (תקצ"א)				

הרגלי משמעת בכיתה

במאמר קודם בנושא זה, ציינתי שעל המלמד ועל ההורה לכלכל את צעדי ע"י הנאמר: 'סוף מעשה במחשבה תחילה'. אחד הסעיפים הבולטים הנכללים תחת כותרת זו, ששמה חוסר ספונטניות, הוא: הכנת השיעור כדבעי. וכך נפסק בשו"ע וזה דעה סימן רמ"ה סעיף י"ז, שאסור למלמד להיות מתרשל בתלמודו והוא בכלל עושה מלאכה הרמה.

שמעתי מהגאון האידן הגר"ש וואזנר שליט"א שחובה על המלמד להכין כל שיעור ארבע פעמים לכל הפחות, וזאת גם אם הסוגיה מוכרת היטב למלמד. בנוסף לחיוב הגמור של כל מלמד להיות מוכן היטב לשיעור, ירוויח מכל המלמד ריוח עצום. כיון שכאשר המלמד מגיע מוכן לכיתה וחומר הלימודים נדיר וברור לו, יש לו בטחון עצמי והוא לא מפחד מעיבוד סמוכות, וזאת לעומת המלמד הגמיג לכתיה ובמשך כל השיעור מפחד שגנה תצוץ שאלה שאין לו תשובה עליה, או הערה שתערער את יסוד השיעור.

הדבר נכון גם לגבי הורים הלומדים עם בניהם, בפרט בני הכיתות הגבוהות. שגה לימוד משותף של עם אב השולט בחומר, ללימוד זה יונה וגם הן מבוססים בחומר הנלמד פעם ראשונה.

מונח בספר - אנה עבדא - תולדות הגאון רבי שמואל קובלסקי זצ"ל בשם הגה"ק החו"א ז"ע, שיש יצה"ר מיוחד באבות לא ללמוד את התורה ששנם לומד באותה עת, כי חובת האב להקדיש זמן כדי לדעת את שלומדים בניו. הדברים ברורים ונהירים. כאשר מוכינים ומאורגנים, נעלמים מתחים ושורות אווירה של רוע, סבר פנים מסכרי ומאיר, ובטעם הלימוד יש חויה רוחנית אשר לא תסולא בפז.

ברשות המהות הותיק הרב מאיר מונק מנחל ת"ת תורת אמת מחבר הספר המאלף והמומזג "סידורת ושורשים במשמעת" אציין נקודות מספר הדביו שצריכים להיות נר רגיליו של כל מלמד ומלמד. תודתנו נתונה לו מראש על רשותו האדיבה, תשואות הן.

תכונותיו של מלמד

1. סמכותיות - על המלמד לדעת מה הוא מעוניין להעביר

לתלמידיו ללא היסוס וללא פקפוק. כדברי צדיקים: 'לעני בני ישראל - חזק ואמץ', למרות שמושה רבינו הוא מקור העוונה, בעומדו לעני בני ישראל הוא מתאמץ ומתחזק (לסמכות). 2. עקביות - אין לסטות מהקו שנקבע שכן כל הפרת כללים גוררת בבלבול וחוסר משמעות. 3. תקיפות - תקיפות היא ביטוי חיוני של סמכותיות. אין הכוונה הליה לקפדנות, אלא הכוונה לכך שהמלמד יודע לעמוד על דבריו ולדרוש את ביצועם.

יציאת משמעת בריאה

לא מובא כאן מתכון, אלא יותר מנחה משותפת לעוסקים בחינוך הילדים, ובענ"ה כשמתרגלים לכך, המשמעת והדרך ארץ ישררו בכיתה.

1. אמינות - על התלמידים ההרגיש שלפניהם עומד מלמד שפיו וליבו שווים, כנה ואמינות. 2. הגינות - המלמד צריך להתייחס בהגינות כלפי תלמידיו. לדעת ולהיות בטעות. להתחשב בתלמידים וברצונותיהם, להשתדל למענם, לאהוב אותם וללכת עימם ביושר ובתמים. 3. תגובה מיידית - כאשר מלמד מרגיש התרופפות כלשהי במשמעת, עליו להגיב מיד, כרוק בן יישוב הדעת, אך לא להמתין עד שהאדם תגדל ותתלקח ותגורם לשרשרת ביעות.

4. קפדנות יתירה - מולידה כעס ואי שליטה. קפדנות יתירה היא הריגה מן העקביות, היא גורמת בסופו של דבר לבעיות משמעת. לכן פעמים רבות על המלמד לבדוק האם עצירה עכשיו היא נכונה? האם ברצונו לא להיאבד? לפעמים כהם ילד מתעסק בניו לבין עצמו לא נכון לעצור את כל הכיתה מלימוד פורה, יש לבדוק כל מקרה ומקרה לגופו. 5. ויתור על עונש - הוא אחד הדברים הרוכשים באופן מידי את לב התלמיד. מותר ואפשרי כאשר מלמד מרגיש שהילד מתחרט באמת, הרי שויתור על העונש יביא לקריבה, התלמיד יחוש שהמלמד רוצה בטובתו, ורק לתועלת הוא דורש. מביצ כזה גם ניתן להרגיש את הנקודה, שלא המלמד נתן

לחונן, אלא העונש, להביא להרגשות היא זו שמועילה, ממילא הבטחה לשיפור יכולה להביא לביטול העונש. 6. סבלנות - כבר הוזכר שאסור לאפשר לתלמיד ההרגיש שהוא הצליח להוציא את המלמד מהכלים. אסור לתלמיד לראות שהמלמד כועס. זרוק מרה בתלמידים ולא כעס. במובנה סבלנות נחללים שני מושגים: האחד - היכולת להתאפק - התאפקות לא מומלצת כי בשעה שיכשל כוח

הסבל ח"ו ניתן להגיע להתפרצות נעשית, ואזי - מה הועלתו בסבלנות. המושג השני הוא סבלנות מלושן הבנה. כשהמלמד מושג לעצמו שוב ושוב שאלו הם ילדים ואילו הם מנושים, ועליו בתפקידו כמתחנך - לנסות לשפר לתקן ולעצב - הכל יהיה קל יותר. כשהמלמד מתבונן ומסיק שידע מתפרץ או מגיב בחוצפה מבטא

בזאת בעיה המקננת בתוכו, יודע המלמד שאין הוא צריך לכעוס, אלא לטפל. אין הוא צריך להפגש אלא לדאוג ולעזור. לכן נקרא

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לכם לנדב להוצאות העלוך לזיכוי הרבים

המלמד - "אומץ" כי זו היא אומנותו וחכמתו לדעת להבין את נפש תלמידיו. 7. התחלת הלימודים - בפגישה הראשונה מדי יום ביומו, צריך המחנך להקדיש שמה, רוע ומצב רוח עליו. אין לפתוח יום לימודים בהקדמות, בעונשים וברשויות מוסר כעוסות, היום עודנו גדול. המפגש עם המלמד צריך להשרות שמחה. 8. מו"כ כל שיחת מוסר יש לסיים בנימה של תקווה, שיש אפשרות להשתנות ולהתפרר.

כ"ק אדמו"ר מוויזניץ שליט"א בישיבה לתלמידים בני באלול תשנ"ה אמר בתוך דברות קדשו: כלל זה יהיה נקוט בדידנו: לעולם לא אפשר לדעת איזה מילה תפלה ילמדו מן התלמידים לנהוג כן. 2. יש לשים אחד השומעים ומשאירים רושם ניכר לדורות, ולכן כל אחד מחוייב לפעול ולעשות עד כמה שידו מגעת. עכ"ל. ואכן פעמים רבות דווקא הסיום בטוב ובתקווה הוא זה שחודר לליבותיהם של התלמידים.

הסדר בכיתה

כדי להגיע למשמעת בריאה ויציבה כדאי להרגיל את התלמידים לסדר, ידוע הפתגם כי סדר חיוני מורה על סדר פנימי.

1. על המחנך להיות נוכח בכיתה כבר בתחילת השיעור, ללא איחורים. כשהמלמד מריק בזמנים ילמדו מן התלמידים לנהוג כן. 2. יש לשים דגש לכך שעל הכיתה להיות מסודרת ומאורגנת ללימוד מיד בפתחת השיעור (אפשר להשתמש בצורך כך בתורנים). 3. יש להרגיל את התלמידים לסדר את עיסוקיהם בשעת ההפסקה, אכילה שתיה וכדו'. בשעת השיעור אין מצעדים לכיון הברוא, הנגזרים בדרך כלל מהכרא חב"א אית ליה. 4. חשוב מאוד להחזיר בתלמידים כי בזמן שמלמד נכנס לכיתה, קמים התלמידים כולם בנחת ובדממה. כיוון מומשי

ל"דרך ארץ קדמה לתורה". 5. התלמידים תמישיבים כשניתן לך את מהלמד, צורת הישיבה כמובן בעדינות ובשקט. 6. נהוג היה בכל הדורות שתלמידים פונים אל רבותיהם בצורה מוכבדת ובגוף שלישי: "הרבי אמר..." "הרבי צריך..." דיבור מוכבד לא המלמד מוסיף למשמעת ולדרך ארץ. 7. קומה באמצע השיעור כגון לתת את הפח האשפה היא רק אחר קבלת אישור מהמלמד. 8. קומה (ברשות כמובן!) בזמן השיעור היא שקטה וריזה ומחודת. 9. שאלה - אך רק בהצנעה - היא לאחזר שסיים המלמד את הסברו. לא קוטעים הסבר רצוף בגלל שאלה של ארץ. 10. התלמידים תמישיבים כשניתן לך את המדובר, הוא מתפנה לשאלותיהם של התלמידים. 11. כאשר תלמיד שואל או מעיר, ממשכיבה הקשב על התלמידים האחרים, אין זה זמן המנוצל לדיבור או לפטפט. 12. כאשר הורה או מנהל נכנס לכיתה נשמרים כל כללי הדרך ארץ: קומה, ישיבה, קשב, נכנסים לכיתה יש לומר תמיד לשבח, לעודד התנהגות הולמת, ולציין התנהגות טובה. 13. עיקר העיקרים הוא להתמיד בתפילה השנית ששנה להוציא פירות הילולים לה ולתורתו, שכולם יכירו וידעו בתלמידים שהם זרע ברך ה', "יגיעת ומצאת תאמין" ובשם ה' נעשה ונצלחה. א גוט שבת

ע"י אויף אייביג וכן הרבי הרמ"א ורמ"מ מרימונו ז"ע יגו עלינו אויף אייביג, כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו תמיד, במירוץ יכילים לפעול אלעס גוטס שהוא מגין על כל העולם ובהילולא דבר יוחאי יכילים ספיציעל לפעול הנ"ל, ה' ירחם שפפעל אכן אלעס גוטס, ונכה לקבל מתנת חיים ממנו ויחזירנו בתשובה שנוכה לשוב באמת מיראה ואהבה, כמובא בספרים שטל"ג בעומר מתחיל להיות זריחת האור של ז"ט קודש ומתעבב ושוהה אצלו, ופ"א אירע

שכנו מרימונו או אולי עיר אחרת אל הה"ק מליזיענסק ורצו לבקש מר"א מליזיענסק שיתן להם אחד מחשובי תלמידיו שיבוא לכהן כרב בעירם ובאותה העת שהם הגיעו היה אז רבי מנחם מרימונו עסוק באמצע התפילה וכשהגיע ל"פשי כעפר לכל תהיה" פעל ועבד הלך ושוב בבקשות ותחנונים בגוזמא צייט עד שר"א מליזיענסק ראה כל זאת וניגש אליו וא"ל נענו עפר, באו לכבד אותך להיות כרב בעירם ואז הסמיך אותו לכהן כרב בעירם, רימנונו או אולי היה זה פריסקטק, וכן התחילה מלכותו של הרמנובער ז"ע בישראל. ע"כ.

ולכן כמו שאמרנו בריש דברינו כי התנא האלוקי רשב"י ור"א בנו וכל הצדיקי אמת תמיד פועלים שיהיו גוזרים על כל כלי ישראל גזירות לטובה בכללות ובפרטות. ובמותם הש"ת ירחם שזכותם יגן עלינו

ע"י אויף אייביג

שיחת קודש המשך מעמ"ג

אמר שמי שידליק נר ב"א"צ שלו הוא יעשה לו טובה, וכן העולם קיבל שכל פעם שמדליקים נר לע"ג ולכי רבי מנחם מנדל מרימונו אפי' כל השנה בפרט ב"א"צ דיליה ג"כ הוא סגולה לפעול להיושע בכל הישועות.

גם יש מאמר ומעשה ברבי מנחם מנדל מרימונו שהיה תל הרבי ר"א מליזיענסק ז"ע והיה מסתובב ומתעבב ושוהה אצלו, ופ"א אירע שכנו מרימונו או אולי עיר אחרת אל הה"ק מליזיענסק ורצו לבקש מר"א מליזיענסק שיתן להם אחד מחשובי תלמידיו שיבוא לכהן כרב בעירם ובאותה העת שהם הגיעו היה אז רבי מנחם מרימונו עסוק באמצע התפילה וכשהגיע ל"פשי כעפר לכל תהיה" פעל ועבד הלך ושוב בבקשות ותחנונים בגוזמא צייט עד שר"א מליזיענסק ראה כל זאת וניגש אליו וא"ל נענו עפר, באו לכבד אותך להיות כרב בעירם ואז הסמיך אותו לכהן כרב בעירם, רימנונו או אולי היה זה פריסקטק, וכן התחילה מלכותו של הרמנובער ז"ע בישראל. ע"כ.

ולכן כמו שאמרנו בריש דברינו כי התנא האלוקי רשב"י ור"א בנו וכל הצדיקי אמת תמיד פועלים שיהיו גוזרים על כל כלי ישראל גזירות לטובה בכללות ובפרטות. ובמותם הש"ת ירחם שזכותם יגן עלינו

ע"י אויף אייביג

ברכה לראש משביר

לידידינו איש החסד והמעש, איש רב פעלים, חמו ממתקים וכולו מחמדים, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, מרמי היחס, עוזר ומסייע לכל דיכפין, ואיהו גופא צורבא דרבנן

הרב יעקב שרגא שווייגער הי"ו שהתנדב לזכות התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, למען רווחת העולים על ציונו הק' באת"ק מירון. יה"ר שבוזכות התנא הקדוש יושפע עליו ועל ב"ב שפע ברכה והצלחה אושר ועושר מתוך נחת דקדושה ושובע שמחות ובט"ס.

ברכת מזל טוב

הנני לברך ולאחל לידיד נפשי היקר והנעלה, אשר כולו למען חוולת, מאיר פניו לכל אדם, אהבת תורה ויר"ש היא רכושו, נעים הליכות ורב תבונות, תהלתו בקהל חסידים הרה"ר מרדכי לב שליט"א

לרגל שמחת הכנס הבן מאיר שאול י"ו בבשלאא בשעטומ"צ יה"ר כשם שנכנס לבירת כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים. תאמין מקרא אב יוציא פתח מאחזקת ואוקיפ - ! וכו'

יעמוד על הברכה

ידידינו הנדיב הרודף צדקה וחסד הר"ר שמואל בייל הי"ו - בארא פארק שנדבו לבו הטהור להרים תרומה להוצאות הגליון לכבוד ולע"ג התנא האלוקי רשב"י זיע"א ובחדא מחתא נברכהו להגל הגיעו לארה"ק להילולא במירון

יעמוד על הברכה

ידידינו הנדיב הרודף צדקה וחסד הרב משה פרידמן הי"ו - ארה"ב שנדבו לבו הטהור להרים תרומה להוצאות הגליון לכבוד ולע"ג התנא האלוקי רשב"י זיע"א ומתו יגן עליו להוושע בכל מילי דמיטב

ברכת מזל טוב

לידידינו היקר, מחשובי ומתפללי ביהמ"ד, איש המודות ונעים הליכות, נחמד ונעים, מרבה להיטיב בכל עת ועונה לכל אשר אליו פונה הר"ר אלימלך פישר הי"ו

ולחונתו החשוב, כלי מחזיק ברכה, מחשובי אנ"י ומתפללי ביהמ"ד הרה"ר דוד לוי הי"ו

לרגל שמחת הולדת הבן - הנכד בשעטומ"צ. יה"ר שיוזכו אביו ואמו להגמיסו בבשלאא"ה בעתו ובזמנו, ולגדלו לתורה לחופה ומעשים טובים.

מזל טוב

לידידינו הנכבד והנעלה, הטוב ומיטיב לכל, העומד לימיניו בכל עת לטייע במלאכת הקודש הרב מרדכי לב שליט"א - אב"י בברכפלד להגל שמחת הברית לבנו הרך הנימול שנקרא שמו בישראל מאיר שאול י"ו

יה"ר שיה הקטן גדול יהיה יוצא לדת חת ממנו ומכל יוצ"ה אכ"ר. כעתידת המערכת

נא להתפלל

על הרב אהרן דוד בן סעדיה שליט"א לרפוש ואריכות ימים

נא להתפלל

על הרב נתן יוסף בן יהודית רבקה הי"ו לרפוש ואריכות ימים ושנים טובות

לרפואת יצחק בן לאה

הודעה משמחת

לגליון זה מצוין בנפרד גליון מיוחד למי יז"ט קודש ל"ג בעומר.